

מטות

גליון מס' 417
כ"ד תמוז תשפ"ב

תוותר, כדאי לך!

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טוען גניזה • נא לא לקרוא בשעות התפילה

ושנאה, והלב שלו נשאר פנוי להיות שמח. המדרש מספר, שאיוב נפטר בן מאה וארבעים כי מעולם הוא לא עשה עניין, וכלשון המדרש "יָסַר מִרְעֵי", שהיה מוותר על קללתו.

הרב שטיינמן זצוק"ל היה אומר: "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי אדם שוויתר והפסיד" – זה משפט בן מאה וארבע שנים. הלוואי שהיינו יכולים לרשום לנו את זה על האצבעות.

סיפר יהודי מהרכסים, כידוע בשמחת תורה ישנה סגולה לקנות את העלייה שבה כל הילדים עולים לתורה, זוהי סגולה ידועה לזרע של קיימא. אחד מהאנשים שלא זכה לבנים במשך שמונה שנים קנה את העלייה. כשהגיע זמנו לעלות לתורה, חיפשו אותו אך הוא לא היה. הגבאי המתין לו במשך כמה דקות אך כשראה שהוא בושש לבוא, עמד הגבאי ומכר את העלייה. היה שם אברך שגם הוא מעוכב בילדים במשך שנים-מספר וקנה את העלייה.

עוד הוא מתכוון לעלות לספר התורה והנה אך חזר הראשון כשהוא מתנשף וטען שהעלייה שייכת לו. נעשה ויכוח שלם, הוא טוען כך ואפילו קצת בצעקות, ואילו הגבאי טוען כבר מכרנו את העלייה למישהו אחר. בית הכנסת נעשה כמרקחה.

כשראה האברך השני את המחלוקת ואת החילול ה' שנעשה, מיד אמר: "יתנו לו את העלייה, הרי כמו שאני צריך גם הוא צריך". הראשון הודה לו מאוד ועלה לתורה. לאחר חודש, הגיע האברך 'המוותר' לבית הכנסת כשברצונו לעשות סעודת הודיה, כששאלו על מה? "אשתי נקלטה" אמר בהתרגשות.

ההתרגשות שם הייתה בשחקים. באותו הרגע לכולם ירד האסימון שיש משהו יותר גדול מלעלות לתורה, זה לא לעלות לתורה, המהלך המבריק הזה הפך אותו לאבא.

בואו רגע נחשוב, אם אותו אברך היה אומר לעצמו "רגע, מדובר כאן בילדים שלי, למה שאני אוותר לו?!", והיה מתעקש ועולה בעצמו לתורה, והיה הולך לביתו ומספר לאשתו שהוא קנה עלייה שהיא מסוגלת לזרע של קיימא ונלחם עליה ולא ויתר. יכול מאוד להיות שבגלל 'הניצחון' הזה עד היום הוא היה נשאר לבד בין ארבע קירות. מבהיל!

תעשו חושבים, יקירים.

לא לחינם כותב בעל ה'ראשית חכמה', "כי המוותר מאריך ימים". לוותרן אין מעמסות על הלב, אין לו תחושות של נקמה

אמרו חכמים במדרש: "בני ביתו של אברהם אבינו ותרנים היו" – אברהם אבינו חינך את ילדיו לוותר. כל מחלוקת, כל בעיה, כל עימות, הוא תמיד אמר להם: "תגידו שאתם מוותרים", אתם לא תפסידו.

כך גם אנחנו צריכים לחנך את הילדים שלנו. "ילד, תסתכל עלי, אתה לא חייב, אבל אם אתה רוצה להצליח, תוותר".

קשה לוותר. ולמה? מסיבה אחת, שכשאנחנו מוותרים אנחנו מרגישים תחושת הפסד- נוצחנו, וטבע האדם אינו מניח לו להרגיש מנוצח. אך התורה מלמדת, שהמוותר הוא זה שניצח, את זה צריך להכניס לראש. ונסביר.

סיפר לי מישהו שהוא עובר צרות עם השכנים. השכנים הניחו מזגן מעל הבית שלו, הוא לא ויתר ועיכב להם את ההתקנה, השכנים הפסידו כסף, ונוצרה מחלוקת ושנאה גדולה. האווירה בבניין נעשתה עכורה, השכנים עולים במדרגות עם פרצופים, עד שהוא הגיע למצב שהוא מחפש לעבור דירה.

אמרתי לו: "אף אם אתה סובר שהצדק איתך, בגלל 'הצדק' הזה אתה לא ישן בלילה, כולם שונאים אותך ואתה שונא את כולם, וכל זה בכדי לא להרגיש מנוצח. וכי זה נקרא לנצח? תראה כמה סבל הביא לך 'הניצחון' שלך.

תרד מהעץ. תקנה להם סלסלת פירות ותגיד להם סליחה על עוגמת הנפש ועל הצער שהתגלגל, ושלא חשבת שזה יגיע לאן שזה הגיע. תסביר להם שהרגשת בהתחלה שהשכנים לא מתחשבים, אך אחרי שחשבת קצת עם אשתך הבנת כמה גם להם קשה, ושאתה מסכים בלב שלם שיניחו את המזגן במקום שנוח להם ולחסוך להם הוצאות.

באותו הרגע אתה תנוח. כל הסלע שאתה סוחב על הלב במשך חודשים בן-רגע יתמוסס לרסיסים. אתה תכנס לחדר המדרגות בלי ההרגשה הרעה שהייתה, השכנים יחזרו להיות השכנים הטובים, ולא תצטרך לעזוב את הדירה שלך, תוכל לישון טוב בלילה, ובלי קפידות בלב. זה לא מספיק?! כל זה עולה מאתיים שקל של סלסלת הפירות ושיחה של כמה דקות".

נו, לוותר זה לנצח או להפסיד?

לא לחינם כותב בעל ה'ראשית חכמה', "כי המוותר מאריך ימים". לוותרן אין מעמסות על הלב, אין לו תחושות של נקמה

המשך שיחת הרב בעמ' 3 <<

זה הזמן להרענן
צ'ק יו ס'ל ש'לז'ויוס

להזמנת דיסקים של שיעורי הרב אפרים שרבני שליט"א: הרב חיים 055-6777644

ללא עלות!

זמני השבת ירושלים

הדלקת נרות	19:28
לנוהגים 40 דק'	19:08
יציאת השבת	20:18
יציאת השבת (ר"ת)	21:12

אז מה עם המשפחה שלה? (!)

הנושא החשוב המשפיע והרגיש ברבים מן הבתים

אחד הנושאים החשובים, המשפיעים והרגישים ברבים מן הבתים, הוא עניין המשפחה - שלו או שלה. לא מעט פעמים עולים בבית המילים: 'המשפחה שלך...', 'האחים שלך...', 'אמא שלך...', על כן עלינו לסלול לנו דרך הנהגה גם בתחום הזה. שהמציאות מורה, שהוא גורם משפיע ופעמים אף מכריע בחיי הזוגיות. ועל כן, עלינו לברר כיצד לנהל מערכת יחסים תקינה עם משפחת בן הזוג.

היום נגע קצת בעבודתו של הבעל... אחת הנקודות הרגישות בקשר אצל בני הזוג הוא 'צד הכלה', המשפחה שלה, ההורים, האחים וכל 'הנספחים' אליה. והניסיון פשוט צועק, שהרבה מאד קורה, שמופר שלום הבית בגלל שהבעל אינו זהיר ואינו שם לב לנקודה הרגישה הזו אצל אשתו. ולכן צריך להיזהר מאד באומרו משפטים כמו: 'את בדיוק כמו אמא שלך', 'למה אבא שלך תמיד מתערב', 'אם אבא שלך לא היה קמצן...'. [מלבד לשון הרע ועוד איסורים שעלול לעבור], 'רק בגלל אמא שלך...'. הם לא נותנים כלום וקשה מאד לנקות את הכתם שהם משאירים. ואפילו אם לאשתך יש טענות או כעס על אמא שלה, לא לנצל את הרגע שהיא מדברת על אמה לרעה ולהוסיף 'נופך', להוציא כל מה שאתה חושב עליה, כי במשפחה הכל עובר. כולם משלימים בסוף, היא ואמא שלה יתפייסו יותר מהר ממה שאתה חושב, **אבל את המשפטים שאתה הוספת על המילים שלה, שום מחק לא ימחק אותם, היא לא תשכח לך!** אדרבה, אם תהיה חכם, תנסה להיות 'ימגשר' בין אשתך לאמה, תנסה להסביר לאשתך בעדינות שאולי אמא שלה לא שמה לב מהלחץ ומהדאגה וכו', ותראה כמה יעריכו אותך מבית ומחוץ. ומלבד זה, כשתנסה להפריד ביניהן הן יאחזו ב'קרנות המזבח' להתחבר, אבל אם תתן להן להיות מחוברות, אשתך תנסה להתחבר אליך. והדברים אמורים אפילו אם אתה צודק, ואפילו אם המשפחה של אשתך 'לא פשוטים' (לטענתך), כי כבר אמרנו רבות ונחזור לומר שוב ושוב - הקב"ה לא רוצה צודקים, הוא רוצה שלום בית! אדם שבאמת אכפת לו מאשתו ורוצה באמת שיהיה שלום בבית, צריך לשאוף להגיע למצב בו הוא ומשפחת אשתו נמצאים ביצד אחד.

כולם בצד אחד

מה הכוונה? אשה שמרגישה שיש לבעלה עוינות כלפי המשפחה שלה, שהוא 'מחפש אותם', היא חיה תמיד בהרגשה שהיא צריכה לעמוד באמצע בינו ובינם - ולבחור, ומכאן מתחילות הבעיות. אמנם אשה שמרגישה שבעלה אוהב את המשפחה שלה, ששומעת ממנו משפטים כמו: 'אבא שלך הוא כמו אבא שלי' [לא בצביעות, אלא באמת. הנביא מספר, שדוד המלך קרא לחמיו שאול: 'אבא', אפילו שהיה רודף אותו]. שהיא מבינה שהוא והמשפחה שלה באותו צד!

'קנית כבר לאמא שלך מתנה לחגי', שאתה שואל מפעם לפעם: 'מה עם אח שלך, איך הוא מרגיש?', שתגיד: 'מתי המשפחה שלך באים שבת?! רוצים לראות אותם?', שהיא שומעת שהיום התקשרת לאבא שלה לשאול לשלומה... שזה יקרה, רק אז היא תהיה מוכנה לקבל ממך בכל מה שקשור אליהם. שכשאבא שלה יתערב יותר מידי ואתה תרצה לומר לה: 'אני מכבד את הדעה שלו, אבל אולי הפעם נשאיר את ההחלטה בשבילנו'. היא תקבל. כי היא יודעת שלא מסתתר כלום מאחורי המילים האלו שלך. היא לא תתגונן ותאמר: 'אם זה היה אבא שלך זה היה בסדר, נכון?!'. כי כמו שאמרנו, זה הכלל - כשאתה והם באותו צד, הכל בסדר, גם אם מדי פעם יש לך מה לומר לגביהם. אך אם אתה והם לא באותו צד, היא לא תהיה מוכנה לשמוע אפילו מילה אחת בכל מה שנוגע אליהם. תמיד אתה תשמע תגובות כמו: 'תסתכל קודם על המשפחה שלך, אח"כ על שלי!'.

"קניתי לי חולצה וקניתי גם לאבא שלך". או כשיש ערב לנשים, שיעור תורה, הפרשת חלה וכדומה: "אשתי, תתקשרי תשאלי את אמא שלך, נראה לי שהיא תשמח לבוא אתכן" - אלו משפטים שאתה אולי תשכח אחרי כמה דקות, אבל אשתך לא. אלו משפטים של בית יהודי בריא, כי היא רואה שיש לה בעל שאכפת לו ממה שלה אכפת! ואין דבר שאכפת לה יותר מבני משפחתה. וזה אומר שאם יש אירועים משפחתיים - לא לפספס, כי דוקא במקומות האלו האשה מחכה שבעלה יראה את נוכחותו, כי זהו כבודה בעיני משפחתה. [ואם האירוע לא עומד ב'קריטריונים' ההלכתיים ישאל חכם כיצד לנהוג]. **מספרים על הגאון ר' שלמה זלמן אורבך זצ"ל**, שבמוצאי יום הכיפורים, כשהיו מסיימים את התפילה בישיבה, הרב היה נכנס לחדר קודם ההבדלה, מתקשר לאשתו ושואל אותה: "אשתי, איך היה הצום? איך את מרגישה? הכל בסדר? ואיך אמא שלך מרגישה? לא היה לה קשה? היא לקחה את התרופות שלה?", ורק לאחר שהיה מסיים את השיחה, היה פונה לעשות הבדלה לבני הישיבה.

אין להרחיק את האשה ממשפחתה!

ישנם הרבה זוגות שב"ה מתחזקים בעבודת ה', ובהרבה מקרים המשפחות של הזוג אינן שומרי תורה ומצוות. והבעל, מרוב חששו שמא אשתו תלמד ממעשיהם, מנסה בכל כוחו לנתק את אשתו ממשפחתה. ועל הבעל לדעת שאף על פי שכוונתו רצויה מעשיו אינם רצויים. הוא חושב שהוא מתקן את ביתו, אבל אינו יודע שהוא 'חופר בור' בביתו, משום שטבע הוא באשה "שמוצאת קורת רוח בבית הוריה". אשה חייבת לינוק ולנשום מהבית שהיא גדלה בו, ואם מונעים ממנה את החמץ הזה, מגיע זמן שנגמר לה האוויר והכל קורס חס ושלום. וראינו הרבה בעלים שחשבו שה'פרוייקט' הזה מצליח, עד שיום אחד הם הבינו כמה משקעים הם חפרו בלבה של האשה ואז צריך לעבוד כפליים לשחזר ב'רטרו' את המצב הקודם. אך מכל מקום, ודאי שבמקרה הנ"ל צריך להתייעץ עם חכם **בשביל לדע את המינון, כמה תלך, באילו זמנים, וכן לגבי הילדים, שפעמים השהייה במקומות מסוימים עלולה לחבל בנפשם מאד, ובפרט כשמצויים שם מכשירים טמאים, או שיש שם ניבולי פה וכדו', ולכן בנושא רגיש זה לא יעשו הזוג על דעת עצמם.** וה' לא ימנע טוב להולכים בתמים. **שבת שלום ומבורך! שמעון שורתי.**

אזהרה!

לדעת כל גדולי הדור החזקת האינטרנט מסוכנת לך ולבני ביתך, השימוש בוואטסאפ זה נועד לקירוב רחוקים או למחזיקי אינטרנט חסום כהלכה לצרכי עבודה ובאישור רב! נפתח לאחר התייעצות עם גדולי ישראל שלישי"א לאחר לבטים וחששות זאינו מהווה סיוע או היתר לעושים שלא כדין.

שלחו ווטסאפ עם המילה
הצטרפות

גברים: 054-6284225 אור
נשים: 050-2918042 מירית

קושיה צודקת

בסיום

פרשתנו (פרק לב), התורה מספרת על בני גד ובני ראובן, שבאו לבקש את רשותו של משה לוותר על נחלתם בארץ הקודש, ובתמורה לכך לנחול נחלה בעבר הירדן.

ומפשטות הפסוקים נראה, שמה שגרם להם לבקש את בקשתם נבע מטעמים גשמיים, חבל ארץ זה שבעבר הירדן היה רחב ידיים, פורה ומתאים מאד לרעיית המקנה הרב שהיה להם, ולכן עלה ברצונם לנחול אותו תמורת נחלתם בארץ הקודש.

ונשאלת השאלה, וכי בשביל סיבות גשמיות יוותרו בני גד ובני ראובן על הזכות העצומה לה מצפים בני ישראל במשך כל ארבעים שנות נדודיהם במדבר - כניסה לארץ הקודש?

מבאר השפת אמת בשם ר' שמחה בונים מפשיסחא, אשר הסיבה האמיתית לבקשתם של בני גד ובני ראובן להתיישב דווקא בעבר הירדן, זה משום שהיה להם קשר עמוק ונפלא למשה רבם, וזכרו היטב בלבם את כל הטובות הגדולות והעצומות שעשה עמם משה מיום שהכירוהו, וכיוון ששמעו שנגזר על משה שלא יכנס לארץ אלא יקבר בעבר הירדן, לא היו מוכנים בשום אופן להפרד ממנו ולהכנס לארץ בלעדיו, והחליטו לוותר על הזכות העצומה להתיישב בארץ הקודש - הגם שהשתוקקו לכך שנים רבות - ולהשאר בחוץ בעבר הירדן במקום שיקבר משה רבם.

ועל כך רומזת התורה באומרה: "ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד", "מקנה רב" הוא מלשון קנין ברב, והיינו שהיה להם קנין עמוק ברבם, והיו שייכים לו כל כך עד כי לא יכלו לעלות על דעתם להכנס לארץ בלעדיו, ומה שתלו את בקשתם בטעמים גשמיים זהו רק כדי להצניע את עומק כוונתם האמיתית.

ממעשה זה של בני גד ובני ראובן יש ללמוד בדבר הקשר האמיתי שצריך להיות בין התלמידים לבין רבם, כי לכל רב ישנם תלמידים ומעריצים רבים, ולמראית העין נראה שכולם אוהבים אותו אהבה גדולה, אך לאמיתו של דבר אמיתות האהבה נבדקת רק בשעת מבחן ונסיון.

כאשר נדרש מן האדם לוותר על כבודו או ממונו או זמנו וכל כיו"ב למען רבו, רק אז ניתן להוכיח אם באמת אוהב הוא את רבו או לא. כי אם אוהב

באר החסידות

הוא את רבו באמת, הרי שהוא יהיה מוכן לעשות הכל, ולוותר על הכל למען רבו, אך אם אהבתו אינה אלא משפה ולחוף, ואינה נובעת מעומק הלב, הרי שבשעה זו יתגלה פרצופו האמיתי, ויתברר שאוהב הוא את עצמו הרבה יותר ממה שאוהב הוא את רבו, ולכן אינו מוכן לתת מעצמו כלום למען רבו. (אמרי נועם).

כאשר הגיעו האחים הקדושים רבי שמעלקא מניקלשבורג ורבי פנחס בעל ההפלאה, לתהות על קנקנו של המגיד ממעזריטש, שיגרם המגיד לקבל הדרכה מפיו של רבי זושא.

באו לפני רבי זושא ואמרו לו כי נשלחו אליו על ידי המגיד. לא שאל רבי זושא ולא חקר מאומה, לא תהה ולא ביקש לדעת למה ועל מה, כי אם פתח מיד לפסוק את פסוקו:

"הנביא אומר 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא', ודורשים על כך חז"ל (חגיגה טו) 'אם דומה הרב למלאך ה' צבאות - יבקשו תורה מפיהו, ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיהו'. ולכאורה - הקשה רבי זושא - הדברים תמוהים! שהרי מי זה ראה בעיניו מלאך, או למי יש השגה במהותו של מלאך, בכדי שיידע לאמוד בדעתו אם הרב דומה למלאך או לא?!"

"אכן" - הניחנו האחים הקדושים בראשיהם - "קושיה צודקת".

"אלא הכוונה היא כך" - המשיך רבי זושא, "כשם שלא ראית מימד מלאך ואין לך שום השגה בו, ולכן אף לא תהרהר אחריו ולא תבקש לתהות על קנקנו, כך צריך להיות בעיניך הרב! אם בצורה כזו תבוא לשמוע תורה מפיו ולקבל את מרותו עליך - יבקשו תורה מפיהו! אך אם לא כך תבוא, כי אם בספיקות, בהירהורים ובחקירות, אז חבל על המאמץ ועל הטירחא! אל יבקשו תורה מפיהו!"

נדהמים והמומים יצאו האחים הקדושים מלפני רבי זושא, ובו ביום, נתקשרו שניהם בקשר נצח ברבם, המגיד הקדוש, ובדרכה הצרופה של החסידות הקדושה. (צנתרות זהב ח"א עמ' קח). **שבת שלום עם ישראל! עידן פרנקו.**

המשך שיחת הרב « "שהמעביר על מדותיו הוא סימן החכמה,

והשוטה אינו מוותר לעולם" - יש אנשים שחושבים שהם חכמים, אני לא אוותר, אני אלחם בו עד הסוף, עוד קצת זמן הם יבינו כמה שוטים הם היו.

ממשיך וכותב הגר"ח "ובאמת, רוב המחלוקות היו מסתדרין אם היו מוותרין ותמיד טוב יותר לוותר מאשר לנצח. וחוסך ממנו שנאה ומחלוקת וצרות. והוא בכלל מה שאמרו חז"ל כל המעביר על מדותיו מעבירין לו כל פשעיו".

פעם נכנס איש ציבור בעל חסד גדול לרב שטיינמן זצ"ל, בדבר סכסוך שהיה לו עם אחד מאנשי משרדו ושבדעתו לפטרו. הרב הרהר רגע קט, פנה אליו ואמר: "הרי אתה נשוי כבר כמה שנים ועדיין לא נפקדת בבנים, הנה לפניך הזדמנות לוותר ולא לפטר אותו, ובזכות הוויתור תזכה לבן". האיש הנהן בראשו לאות הסכמה, ולשנה הבאה שימש הרב כסנדק בבית לבנו הנולד למזל טוב.

פתאום זה נראה כל כך פשוט וכל כך מצליח, אכן זה כך, בדיוק כמו שאני כותב לכם, ללא תוספת של אות אחת מיותרת.

ישנם מקרים שאחד השכנים מבקש את חתימת הדיירים בכדי לקבל את גג הבניין ולהרחיב קצת את הבית, בייחוד משפחות מרובות ילדים. תוותר, תחתום לו בשמחה, יש לך הזדמנות

לוותר ליהודי.

אשרי אותם אנשים שקופצים על המציאה לעשות חסד ולשמוח בשמחתו של יהודי שהקב"ה קצת מרחיב לו. ואוי לאלו שדווקא שם נהפכים לשוטרים. רק אם היו יודעים מה שכתב הגר"ח "שעל ידי הוויתור אפשר להינצל ממיתה שכבר נגזרה על האדם" - אדם שחותם לשכנו על הגג הקב"ה חותם אותו לחיים.

סיפרו על הגרש"ז אוירבאך זצ"ל, שזכה להשתתף בלווייה של הבבא סאלי זיע"א. כשחזר הרב מן הלווייה הוא נכנס לרכב יחד עם עוד כמה אנשים. כשעמדו לצאת רץ לקראתם בחור וביקש טרמפ, אך הרכב היה עמוס והנהג הודיע לו שאין זה מתאפשר. כשראה הרב כך, התעוררה בו אהבת הישראל שהייתה יוקדת בו תדיר, זינק מן הרכב ונעלם מן המקום על אף שידע שיצטרך להתעכב בדרכים כמה שעות טובות בייחוד בתקופה דאז.

הרכב יצא לדרך, ובעוונות הרבים הם עשו תאוונה וכולם נהרגו במקום. הגרש"ז אוירבאך, שנפלט מהרכב המשיך לחיות עוד שנים רבות, לא בזכות שום דבר, רק בזכות הוויתור שלו. קשה לחשוב אם הוא לא היה מוותר. **עוד עשרים שנה לחיות בגלל מהלך אחד!**

שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

